Anonimno. Narod hrvatski. 1881, Ljubljanski zvon

svitlo ter prinaša te zanimljive razprave: A. Leskien, die Praesensbildung des Slavischen und ihr Verhältniss zum Infinitivstamm; V. Jagić, die Umlauterscheinungen bei den Vocalen e, ė, ę in den slavischen Sprachen; V. Jagić, das altslovenische Evangelistarium Pop Sava's; Al Schachmatoff, zur Kritik der altrussischen Texte; A. Leskien, kritische Nachlese zum Text der altkroatischen Dichter; S. Matusiak, Volksthümliches aus dem Munde der Sandomierer Waldbewohner. Od strani 657. do 701. prinaša „Archiv" korenito pisana literarna naznanila in kratke vesti o zanimljivih knjigah iz vseh slovstev slovanskih. Omenja tudi več slovenskih knjig in spisov, mej drugimi tudi jezikoslovne razprave o. Stanislava Škrabca, o katerem pravi Jagić, da je „ein feiner Beobachter der slovenischen Sprache".

Na Zagrebskem vseučilišči v zimskem polletji 1881/82. bodo predavali:

G. prof. dr. Lav. Geitler: a) „O porieklu glagolice i ćirilice sa palaeografičkimi vježbami;" b) „Gramatiku litavsku".

G. prof. Armin Pavić: a) „Historiju hrvatske literature;" b) „Čitanje Hektorovića i Lučića. (Praktične vježbe s gg. slušatelji.)"

G. učitelj slav. jezikov dr. Fr. J. Celestin: „Oblici ruskoga jezika uz čitanje pripovjesti Iv. Turgenjeva: Stránnaja istórija."

Matija Ban, znani dramatik hrvatski, dal je v posebnej knjigi na svitlo poprej v „Slovinci" natisneno tragedijo „Marojica Kaboga". Cena knjigi je 80 kr, a dobiva se v knjigarni D. Pretnerja v Dubrovniku. Čisti dohodek namenil je pisatelj spomeniku Gundulićevemu, katerega nameravajo dalmatinski rodoljubi slavnemu pesniku postaviti v Dubrovniku.

Ivan Sundečić, znani pesnik hrvatski in srbski, hoče na svitlo dati 16 tiskanih pol obsežno zbirko svojih pesnij pod naslovom „Ljubav i Cvijeće". Ako se oglasi vsaj 2000 naročnikov, tiskala se bode knjiga z latinico in cirilico. Cena knjigi je tistim, ki takoj platijo, po 50 kr; tistim, ki se na knjigo samo naročajo, po 60 kr. Naročnino prejema pisatelj sam v Kotoru v Dalmaciji.

Narod hrvatski izgubil je zadnje tedne tri vrle rodoljube in odlične književnike svoje.

Umrl je Zagrebu 30. avgusta ob 9. uri zvečer zaslužni pisatelj hrvatski Ladislav Mrazović, jedini sin znanega političnega prvoboritelja hrvatskega, v dveintridesetem letu svojega blagega življenja. Porojen 1849. leta v Zagrebu, kjer je dovršil gimnazijo, studiral je Mrazović pravoslovje v Pragi in na Dunaji ter po dovršenih juridičnih studijah vstopil za koncipista v Zagrebu pri deželnej vladi, katerej je bil zadnje čase tajnik. Poleg uradnega poslovanja bilo je njegovo delovanje namerjeno na to, da se v ljudstvu širi omika, povzdigne umetnost in književnost. Mrazović pisal je skoro v vse liste hrvatske poučne članke, kritike, pripovesti, črtice; osobito marljiv sodelavec bil je „Viencu"; mnogo njegovih člankov prinesel je „Obzor"; bil je znaten podpornik hrvatskemu gledališču, a skoro največja zasluga gre njemu za to, da se je preosnovala „Matica hrvatska". Bil je vrl rodoljub, spreten književnik, ljubezniv prijatelj, blag značaj. Bodi mu hvaležen spomin tudi v našem narodu, mej katerim je imel iz svojih dijaških let mnogo osobnih znancev in prijateljev.

V Petrijevcih v Slavoniji umrl je dr. Jakob Užarević, min. tajnik in urednik hrvatskega in srbskega državnega zakonika na Dunaji. Užarević bil je

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije

Anonimno. Narod hrvatski. 1881, Ljubljanski zvon

jeden glavnih delavcev za narodno probujenje iz dobe dra. Ljudevita Gaja. Bil je nekoliko časa urednik Gajevim „Narodnim Novinam“, a najznamenitejše književno delo njegovo je nemško-hrvatski slovar, katerega je izdal skupno z Ivanom Mažuranićem. Ta slovar ima še dandenes svojo ceno in vrednost.

18. septembra umrl je v Zagrebu znameniti šolnik in pisatelj hrvatski, šolski nadzornik Mijat Stojanović, porojen 1816. leta v Babinej Gredi v bivšej Vojnej krajini. Najznamenitejše delo njegovo so „Slike iz pučkoga života hrvatskoga naroda v Slavoniji i Sriemu“, katere je „Matica hrvatska“ nagradila iz Draškovićeve zaklade. Te slike in narodne pripovedke, pesni, poslovice, katere je St. vse svoje življenje vestno zbiral ter jih mnogo tudi na svitlo dal, imajo največjo ceno izmej vseh njegovih književnih del. Preložil je tudi znamenito Salzmannovo knjižico „Krebsbüchlein“ pod naslovom „Zablude uzgoja“ ter jo hrvatskim odnošajem tako primerno predelal, da se more imenovati izviren spis. Priobčil je poleg tega brezštevilno razprav pedagogiške vsebine po raznih novinah hrvatskih. „Mijat Stojanović bijaše visoka stasa i osbiljna, poštena lica, pravi tip starih krajišnika. U družtvu ljudskom bijaše on uzor čovjeka u svakom pogledu: kao suprug, otac, drug i prijatelj. Pošten kao suho zlato, čedan i uljuden do poniznosti znao si je pribaviti sveobče štovanje“ — piše „Vienac“.

G. Baudouin de Courtenay, mej Slovenci dobro poznani učenjak, pride, kakor slišimo, prihodnje leto zopet mej Slovence. V tem času svojega odpusta skušal bo, ako mu ruska vlada dovoli „komandirovko“, urediti narodno blagó, nabrano v letih 1872. in 1873. po Gorenjskem, Goriškem in Beneškem. Želeti je, da temu učenemu gospodu, rojenjá Poljaku, tudi v prihodnje Slovenci pomorejo, kakor so storili l. 1872. in 1873. Kako čislan učenjak je ta gospod mej slavisti, kaže uže to, da ga je izvolil Jagić pri izdajanji in spisovanji novega „primerjajočega slovarja slovanskih jezikov“ za sodelavca pri slovenskem jeziku in njega narečjih. G. Baudouin, sedaj profesor na kazanjskej univerziteti, je o slovenskih narečjih izdal uže dve večji razpravi, jedno o rezijanščini in jedno o bohinjsko-posavskem govoru.

Zanimati utegnejo koga najnovejši njegovi spisi, kateri so ti-le:

1) Lani (1880.) spisal je v „filologičeskija zapiski,“ izhajajoče v Voroneži, kritiko o Trstenjakovej knjigi „Slovanščina v romanščini,“ o katerej ne govorí nikakor pohvalno. — Tega istega leta priobčil je v istem listu tudi nekaj opômenj o A. Klodičevem spisu „o narečji beneških Slovencev,“ katerega je bil natisnil tudi pokojni Sreznjevskij v svojem delu „Friuljskie Slavjane, Sankt-peterburg 1878.“ Drugih Slovencem nevažnih kritik nečemo omenjati.

2) Letos je spisal ta učenjak za jezikoslovce važno knjižico: „Nêkotorye otdêly „sravniteljnoj grammatiki“ slovjanskih jazykov. Ottryvki iz lekcij J. Baudouina-de-Courtenay, čitannych v 1880—81 ak. godu. — Varšava 1881. 8°, 80 + II. Poseben ponatis iz „Russkago filologičeskago vêstnika.“ — V tem delu govorí najpoprej o različnih slovanskih pismenostih, potem o splošnem značaji glasov v raznih jezikih slovanskih; dalje o tem, kako se ujemajo glasovi raznih slovanskih jezikov z dotičnimi znamenji v pismu. — Govor je dalje o izméni glasov, o koherentih, homogenih, fonemih itd. — Cena knjigi je 60 kop. (1 M. 80 Pf. = 1.08 gl.). Dobiva se, kakor vse knjige tega

dLib.si Digitalna knjižnica Slovenije